

Lausunto
19.1.2023

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
HE 309/2022 vp asiantuntijalausunto

Asia: HE 309/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta

Etelä-Karjalan hyvinvointialue kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua näkemyksensä hallituksen esitysluonnoksesta laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta.

Hyvinvointialueiden rahoituslainsäädännön muutosehdotus sisältää ehdotuksen, että hyvinvointialueiden siirtymätasausta ehdotetaan muutettavaksi siten, että hyvinvointialueen laskennallisten kustannusten ollessa toteutuneita kustannuksia pienemmät, erotus tasataan siirtymätasauksella pysyvästi enintään -50 euroon asukasta kohden. Samalla siirtymätasauksen porrastusta muutettaisiin tältä osin. Vahvistettua lakia vastaavasti vuonna 2023 erotus tasattaisiin vielä kokonaan ja vuonna 2024 siirtymätasauslisää vähennettäisiin enintään kymmenen euroa asukasta kohden. Esityksen mukaan vuodesta 2025 lukien siirtymätasauslisää vähennettäisiin vuosittain lisää enintään kymmenen euroa asukasta kohden, kunnes vuonna 2028 saavutettaisiin pysyvästi tasattava erotus enintään - 50 euroa asukasta kohden. Muutos toteutettaisiin vähentämättä rahoitusta niiltä hyvinvointialueilta, joihin muutos ei suoraan vaikuta.

Valtioneuvosto varaisi vuosien 2024–2027 julkisen talouden suunnitelmaan muutoksen tarvitsemat määrärahat. Tarkistuksessa ehdotetaan otettavaksi huomioon myös kuntien vuoden 2021 ja 2022 tilinpäätöstietoihin sisältyvät takautuvat palkkaharmonisaatiokustannukset siten, että hyvinvointialueille siirtyvä kustannus vastaa todellista yhden vuoden palkkakustannusta eikä ole vääristynyt takautuvien kustannusten aiheuttamien kustannuspiikkien vuoksi.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue pitää hyvänä, että palkkaharmonisoinnin kustannukset huomioidaan esitetyllä tavalla.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue pitää hyvänä, että laskennallisten kustannusten ja siirtyvien kustannusten erotuksen muutosta rajataan -50 euroon asukasta kohden ja porrastusta muutetaan esitetyllä tavalla. Täydennyksenä siirtymätasauksen laskentaan Etelä-Karjalan hyvinvointialue esittää, että vertailussa käytettävät siirtyvät kustannukset huomioidaan kokonaiskustannuksina vuoden 2022 osalta perusrahoituksena eikä tätä perusrahoitus pohjaa pienennetä asukaslukujen muutoksesta aiheutuvalla leikkurilla. Mikäli rahoitusta määrättäessä vuodelle 2023 käytetään pienempiä asukaslukuja, jolloin vuoden 2023 perusrahoitus pohja on pienempi kuin vuoden 2022 taso, niin vastaavasti siirtymätasausta tulisi lisätä, jotta lähtötilanteessa perusrahoituksen taso ei laske, vaan siihen saadaan täysimääräisesti inflaation, palvelutarpeen kasvun sekä uusien lakisääteisten tehtävien aiheuttamat lisäykset. Asukaslukujen muutos leikkaa rahoitusmallissa kohtuuttomasti ikääntyvien maakuntien rahoitusta eikä tarvekertoimet kompensoi tätä muutosta, koska ikäihmisten kustannukset ovat huomattavasti vähenevää työikäistä väestöä korkeammat.

Lappeenranta 19.1.2023

Sally Leskinen
hyvinvointialuejohtaja
Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Liisa Mänttari
talousjohtaja
Etelä-Karjalan hyvinvointialue